

Комунальний заклад Львівської обласної ради
"Бродівський фаховий педагогічний коледж імені Маркіяна Шашкевича"
(повне найменування вищого навчального закладу)

Циклова комісія _____ соціальних дисциплін _____
(назва циклової комісії)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

О. В. Кзак
О. В. Кзак

29 березня 2021 рік

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»**

*для абітурієнтів, які вступають на вечну форму навчання
на основі повної загальної середньої освіти
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «фаховий молодший бакалавр»
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта,
014.10 Середня освіта (Трудове навчання і технології)*

Програма вступного випробування з історії України

(назва навчальної дисципліни)

Розробники: Косовський Сергій Васильович, спеціаліст вищої категорії

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто на засіданні циклової комісії
Соціальних дисциплін

Протокол від "19" 03. 2021 року № 4

Голова циклової комісії _____ Косовський С. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____, 20 __ рік
_____, 20 __ рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного екзамену з історії України розроблена з урахуванням основних складових історичної свідомості, мети, змісту та результатів навчально-пізнавальної діяльності, які закладені в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти та чинній навчальній програмі з історії України затвердженій Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407. Вона охоплює шкільний курс історії України від найдавніших часів до сьогодення.

Метою вступного екзамену є виявлення рівня сформованості ключових та історичної компетентності випускників школи, визначення відповідності результатів їх навчально-пізнавальної діяльності Державному стандарту.

Програма передбачає перевірку рівня сформованості в абітурієнтів насамперед історичної компетентності, до елементів якої належать: хронологічна компетентність- уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причиннонаслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни життя суспільства; просторова компетентність - уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля; інформаційна компетентність - уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел; логічна компетентність - уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації; аксіологічна компетентність- уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям.

Програма містить пояснювальну записку, 32 розділи змісту навчального матеріалу, структуровані за темами, які зорієнтовані на перевірку елементів історичної компетентності.

2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Інтегровані вимоги до знань і вмінь з навчальної дисципліни «Історія України»: Абітурієнт повинен **знати**:

- сутність основних проблем історії народу України;
- основні закони та етапи розвитку людського суспільства;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб.

вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Р 1. Вступ до історії України.

Історія України як наука. Періодизація історії України. Джерела з історії України: речові, усні, писемні, візуальні.

Р 2. Стародавня історія України.

Поява та розселення людей на території України. Заняття привласнювального господарства. Неолітична революція. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Ремесла. Трипільська і середньостогівська археологічні культури. Кочовики раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та в Криму. Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян. Історичні витоки українського народу.

Р 3. Русь-Україна (Київська держава).

Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, сіверяни, уличі, тиверці, хорвати (білі хорвати), волиняни (дуліби, бужани), древляни). Назва «Русь». Руська земля. Утворення Русі-України (Київської держави). Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність перших київських князів. Державотворення кінця X - середини XI ст. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. Русь-Україна (Київська держава) в першій третині XII ст. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільнополітичне та господарське життя. Культура й духовність.

Р 4. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала.

Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Розбудова Галицько-Волинської держави (королівства Руського) в 1238- 1264 рр. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава) за нащадків

Данила Романовича. Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

Р 5. Руські удільні князівства у складі іноземних держав у другій половині XIV - першій половині XVI ст. Кримське ханство.

Змагання Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину Вхідження українських земель до складу сусідніх держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. Велике князівство Руське Свидригайла. Остаточна ліквідація Волинського та Київського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Виникнення козацтва. Соціально-економічне життя. Культура й духовність.

Р 6. Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х рр. Братський рух. Утворення УГКЦ. Культура й духовність.

Р 7. Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.

Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...». Культура. Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620 р. Духовність.

Р 8. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави - Війська Запорозького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.

Р 9. Козацька Україна наприкінці 50 - 80-х рр. XVII ст.

Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50 - 80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

Р 10. Українські землі наприкінці XVII - в першій половині XVIII ст.

Гетьманщина в 1687-1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20 - 30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.). Культура. Києво-Могилянська академія. Духовність.

Р 11. Українські землі в другій половині XVIII ст.

Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини. Опришківський та гайдамацький рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі. Культура й духовність.

Р 12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII- в першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час французькоросійської війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

Р 13. Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848- 1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Досвід парламентаризму.

Р 14. Культура України кінця XVIII- першої половини XIX ст.

Освіта, наука, література, образотворче мистецтво, архітектура. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.

Р 15. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Події Кримської війни 1853- 1856 рр. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860-1870-хрр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримськотатарського народу.

Р 16. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.

Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурноосвітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.

Р 17. Культура України в другій половині XIX - на початку XX ст.

Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.

Р 18. Українські землі в складі Російської імперії в 1900-1914рр.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Земельна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення російського імперського наступу на Україну в 1907— 1914 рр.

Р 19. Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900-1914 рр.

Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на формування національної свідомості населення західноукраїнських земель.

Р 20. Україна в роки Першої світової війни.

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914— 1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та АвстроУгорщини на українських землях у 1914-1917 рр.

Р 21. Початок Української революції.

Революційні події в Україні в 1917- на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.

Р 22. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності.

Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції

УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.). Культура та духовність.

Р 23. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні.

Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Входження УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільнополітичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації/українізації в УСРР. Згорання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя.

Р 24. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні.

Форсована індустріалізація, Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932— 1933 рр. - геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-хпочатку 1930-х рр. Згорання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.

Р 25. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільнополітичне й соціальноекономічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.

Р 26. Україна в роки Другої світової війни.

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939 - 1940 рр. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення.

Голокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942-1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність.

Р 27. Україна в перші повоєнні роки.

Україна - співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянзації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944-1950-хрр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944- 1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.

Р 28. Україна в умовах десталінізації.

Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.

Р 29. Україна в період загострення кризи радянської системи.

Ідеологічні орієнтири партійно радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність.

Р 30. Відновлення незалежності України.

Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.

Р 31. Становлення України як незалежної держави.

Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991-1998 рр. та в 1998— 2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність.

Р 32. Творення нової України.

Суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирногц, врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний' поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС Для громадян України. Культура й духовність.

4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. Поява і розселення людей на території, України. Спосіб їх життя. Перші стоянки. Неолітична революція. Трипільська культура.
2. Кочові народи на території України.
3. Антична цивілізація Північного Причорномор'я.
4. Походження слов'янських народів. Стародавні слов'яни під час Великого переселення народів. Господарство давніх слов'ян. Анти.
5. Заснування Києва. Передумови утворення держави у східних слов'ян. Утворення Русі. Походження назви «Русь». Князь Аскольд та його походи на Візантію.
6. Держава Русь в період становлення державності. Утвердження династії Рюриковичів. Правління Олега, Ігоря, Ольги, Святослава, їх внутрішня і зовнішня політика.
7. Русь-Україна в період правління Володимира Великого. Запровадження християнства як державної релігії. Історичне значення християнізації Русі.
8. Русь-Україна в період правління Ярослава Мудрого.
9. Русь-Україна за наступників Ярослава. Занепад Києва. Тимчасова стабілізація суспільства за Володимира Мономаха.
10. Роздробленість Русі-України. Причини і сутність роздробленості. Занепад Русі з II половини XI століття. Любецький з'їзд. Посилення удільних князівств.
11. Культура Русі-України.

12. Політичний, соціальний та економічний розвиток Галицького та Волинського князівств.
13. Утворення Галицько-Волинської держави.
14. Галицько-Волинська держава за князя Данила Галицького.
15. Боротьба галицько-волинських князів з монголо-татарами. Занепад Галицько - Волинського князівства. Значення Галицько-Волинської держави в історії української державності.
16. Завоювання Галицько-Волинського князівства Польщею та Литвою в першій половині XIV ст. Політика великих литовських князів на українських землях. Кревська і Городельська унії.
17. Передумови об'єднання Великого князівства Литовського і Польською королівства. Люблінська унія та її наслідки для України.
18. Церковне життя в другій половині XVI ст. Становище православної церкви. Брестська церковна унія: передумови і наслідки.
19. Виникнення українського козацтва. Заняття, побут, звичаї, військово мистецтво козаків, перші походи. Поява перших січей.
20. Утворення козацької держави - Запорізької Січі. Д.Вишневецький. Устрій та військово- політична організація Запорізької Січі. Реєстрове козацьке військо. Боротьба з турками і татарами.
21. Наростання національно - визвольної боротьби в кінці XVI ст. Повстання під проводом К. Косинського та С. Наливайка.
22. Гетьман П. Сагайдачний, його політична, військова та просвітницька діяльність. Участь козацтва у Хотинській війні.
23. Національно-визвольні повстання українського народу 20-30-х років. XVII ст. під проводом І. Федоровича (Трясила), І. Сулими, П. Павлюка. Я. Острици, Д. Гуні. Причини поразки та наслідки повстань.
24. Культура України в другій половині XVI - першій половині XVII ст. Умови і стан розвитку культури. Стан шкільництва. Острозька академія. Братські школи. Утворення Києво-Могилянської академії. Книгодрукування. Діяльність І.Федорова в Україні.
25. Причини, характер і рушійні сили національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького. Передумови збройного виступу.
26. Розгортання національно - визвольної війни в 1648-1649рр. Перемоги козацького війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Похід в Галичину.
27. Відновлення воєнних дій в 1649 році. Битва під Збаражем, Зборовом. Зборівський мир.
28. Утворення української козацької держави - Гетьманщини. Органи державної влади. Адміністративно - територіальний устрій. Внутрішня і зовнішня політика.
29. Воєнно - політичні події національно-визвольної війни 1650-1653 років. Відновлення воєнних дій. Берестецька битва. Білоцерківський мирний договір. Батозька битва. Молдавські походи. Жванецька битва. Внутрішнє і зовнішньополітичне становище Гетьманщини наприкінці 1653 року.
30. Українсько - російський договір 1654 року. Входження України під протекторат Московії.
31. Політичне становище Гетьманщини після смерті Богдана Хмельницького. Гетьман І. Виговський його зовнішня і внутрішня політика. Гадяцька угода. Битва під Конотопом.

32. Порушення територіальної цілісності Гетьманщини. Гетьман Юрій Хмельницький. Переяславський договір 1659 року. Поділ України на Правобережну і Лівобережну. Польсько - російська війна 1660 року. Слободищенський трактат 1660 року.
33. Гетьман І.Мазепа, його внутрішня і зовнішня політика.
34. Північна війна та участь в ній українського народу. Українсько-шведський союз. Запорізька Січ у подіях 1709 року. Полтавська битва.
35. Гетьман Пилип Орлик і його Конституція.
36. Україна після Полтавської битви. Посилення колоніальної політики Російської імперії. Діяльність Малоросійської колегії. Боротьба козацької старшини за відновлення державних прав України. Павло Полуботок.
37. Ліквідація Запорізької Січі 1775 року і скасування козацької автономії. П. Калнишевський.
38. Причини гайдамацьких рухів 1730-1760-х рр. на Правобережжі. Коліївщина. Рух опришків.
39. Україна в роки російсько - французької війни 1812 року. Україна в планах Наполеона.
40. Загострення соціально-економічних протиріч в Україні. Селянські повстання. У. Кармелюк.
41. Польське повстання 1830-1831рр. на Україні. Вплив польського повстання на національне життя українців.
42. Український національний рух наприкінці 40-х рр. ХІХ ст. Кирило-Мефодіївське братство. Програмні документи й громадсько-політична діяльність братчиків. Т. Шевченко.
43. Характер політики австрійського уряду щодо українців наприкінці ХVІІІ - І половини ХІХ ст. Реформи Марії-Терезії та Йосифа ІІ, їх роль у розвитку національно - культурного життя Галичини та Буковини.
44. Українське національне відродження наприкінці ХVІІІ - у Першій половині ХІХ ст. Поширення української національної ідеї в середовищі греко-католицьких священників. «Руська трійця», її діяльність. М. Шашкевич «Русалка Дністрова».
45. Суспільно - політичний рух на західноукраїнських землях в 1848 -1849рр. Буржуазна революція 1848 - 1849рр. Скасування кріпосного права. Утворення і діяльність Головної Руської ради. «Зоря Галицька».
46. Особливості соціально - економічного розвитку українських земель напередодні селянської реформи 1861 року. Кримська війна (1853 - 1856рр.) та загострення соціально - економічної ситуації.
54. Скасування кріпосного права в Російській імперії. Селянська реформа в Україні.
55. Реформи адміністративно - політичного управління 60-70рр. ХІХ ст. та їх здійснення в Україні.
56. Суспільно - політичний рух наприкінці 50-х в 60-х рр. ХІХ ст. Початок громадського руху. Хлопомани. П. Куліш. В. Антонович. Валуєвський циркуляр.
57. Суспільно - політичний рух у 70-90-х рр. ХІХ ст. Національна політика російського царизму щодо України. Відродження громадського руху. Стара київська громада. Емський указ.

58. Революційно - демократичний рух другої половини ХІХ ст. в Україні. М. Драгоманов і зародження українського соціалізму. Братерство Тарасівців.
59. Соціально-економічне становище західноукраїнських земель у складі Австрійської імперії у другій половині ХІХ ст. Вплив аграрної реформи 1848 року на розвиток економіки. Зміни в сільському господарстві.
60. Народовська та москвофільська течії національно визвольного руху в Галичині. Діяльність «Просвіти» та літературного товариства ім. Т. Шевченка.
61. Зародження національно - політичного руху в Україні. Радикальний рух в Галичині. «Новоерівська» політика народівців. (РУРП). І. Франко. «Україна ірредента». Ю. Бачинського.
62. Україна в першій Світовій війні. «Українське питання» в політиці воюючих блоків напередодні та в роки війни.
63. Формування та бойовий шлях Легіону українських січових стрільців.
64. Початок Української революції. Утворення Центральної Ради. М. Грушевський.
65. Проголошення автономії України. І і II Універсали Центральної Ради.
66. Проголошення УНР. III Універсал Центральної Ради. Досягнення і невдачі Центральної Ради у зовнішній політиці.
67. Війна Радянської Росії з УНР. IV Універсал УНР. Проголошення незалежності УНР. Бій під Крутами.
68. Мирний договір у Брест-Литовському. Гетьманський переворот. Причини падіння Центральної Ради.
69. Гетьман П. Скоропадський і його уряд. Внутрішня і зовнішня політика Української держави.
70. Директорія УНР. Політичний курс Директорії. С. Петлюра.
71. Розгром військ Врангеля і махновців. Україна в планах Врангеля. Терор у Криму. Розгром махновського руху.
72. Україна в другій половині 1919 року. Денікінський режим. Контрнаступ Радянських військ і поразка денікінців.
73. Радянсько-польська війна. Варшавська угода та її наслідки. Польський режим та ставлення до нього населення. Ризький мир.
74. Проголошення ЗУНР. Є. Петрушевич. Злука УНР і ЗУНР. Створення УГА. Причини поразки ЗУНР.
75. Політика радянського уряду в Україні у 1919 році. Формування центрального апарату радянської влади в Україні. «Воєнний комунізм».
76. УРСР в умовах НЕПУ. Державний статус України в 1921-1922рр. Юридичне оформлення СРСР.
77. НЕП і його особливості впровадження в Україні. Причини і масштаби голоду 1921-1922рр. Наслідки НЕПУ.
78. Культура і духовне життя в роки НЕПУ. «Українізація» (коренізація). Г. Гринько, О. Шумський, М. Скрипник. Опір українізації. Література і мистецтво. Релігійне життя в Україні.
79. Сталінська індустріалізація України.
80. Суцільна колективізація в Україні. «Ліквідація куркульства як класу».
81. Голодомор 1932-1933рр. в Україні.
82. Громадсько-політичне життя в 30-і роки ХХ століття. Масові репресії та їх жертви.

83. Політика більшовиків щодо релігії та церкви в Україні в 20-30-х роках ХХ століття.
84. Стан української культури в 1930-і роки. «Розстріляне відродження». Стан освіти і науки.
85. Українські землі у складі Польщі у 1921-1939рр. Характер промисловості. Аграрні відносини. Політичні партії у Східній Галичині. (УНДО, КПЗУ, ОУН).
86. Українські землі у складі Румунії в 1921-1939рр. Характер політики румунського уряду щодо України. Політичні партії на західноукраїнських землях. Татарбунарське повстання.
87. Закарпаття в складі Чехословаччини. Русофільство, русинство, українофільська течія. Проголошення незалежності Карпатської України. А.Волошин.
88. Радянсько-німецькі договори 1939 року і західноукраїнські землі.
89. Окупація України військами Німеччини та її союзників. Україна в планах окупантів. План «Ост». Оборонні бої влітку-восени 1941 року. Причини відступу Червоної Армії.
90. Окупаційний режим в Україні. Розчленування України. Нацистський «новий порядок». Голокост. Економічне пограбування України.
91. Розгортання руху Опору та його течії в Україні. Радянське підпілля. Партизанський рух в 1941-1944рр. Оунівське підпілля. Створення УПА.
92. Початок вигнання окупантів з України. Визволення Лівобережної України. Битва за Дніпро.
93. Культура України в роки Другої світової війни.
94. Боротьба ОУН-УПА в післявоєнний період. Р. Шухевич.
95. Стан сільського господарства в післявоєнний час. Голод 1946-1947рр. Рівень життя та побуту населення.
96. Україна в період повоєнної відбудови. УРСР – співзасновниця ООН. Перехід до мирного будівництва.
97. Масові репресії радянського режиму проти населення Західної України. Операція «Вісла».
98. Радянізація західно-українських земель в післявоєнний час.
99. Доля УГКЦ. Йосип Сліпий.
100. Україна на початку 1950-х років. Початок десталінізації. Стан промисловості і сільського господарства.
101. Суспільно-політичне життя в Україні. 1953-1964рр. «Відлига». XX з'їзд КПРС. Демократизація державного життя.
102. Стан економіки України наприкінці 1950-х у першій половині 1960-х рр. Реформи в сільському господарстві, промисловості та сфері управління народним господарством.
103. Національно-визвольний рух у повоєнні роки. Зародження дисидентського руху. «Шістдесятники». Стаття І.Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?».
104. Політико-ідеологічна криза радянського ладу в Україні (середина 1960- початок 1980-х рр. Зростання всевладдя КПРС. Конституція 1978 року.
105. Опозиційний рух в Україні у другій половині 1960-х першій половині 1980-х рр. його представники.
106. Стан економіки України та визрівання економічної кризи (середина 1960- початок 1980-х рр. ХХ ст.).

107. Рівень життя населення України у період загострення кризи радянської системи (середина 60-х – початок 90-х рр.).
108. Розгортання національно-визвольного руху в Україні. Початок релігійного відродження. Розгортання робітничого руху, формування громадських організацій, об'єднань народного руху України.
109. Перебудова в СРСР і Україна. Поглиблення перебудовчих процесів і падіння авторитету КПУ.
110. Формування передумов незалежності України. Вибори до Верховної Ради УРСР 1990р. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 року.
111. Здобуття Україною незалежності. Спроба державного перевороту в СРСР. Проголошення незалежності України.
112. Конституційні традиції в Україні. Прийняття Конституції України 1996 року та її історичне значення.
113. Вибори президента України 2004 року. «Помаранчева революція».
114. Революція гідності, її хід, рушійні сили та наслідки.
115. Президентські та парламентські вибори 2014 року. Президентство П. Порошенко.
116. Анексія Криму та військовий конфлікт на Сході України.
117. Європейська та Євроатлантична інтеграція України на сучасному етапі.
118. Зовнішня політика та міжнародні зв'язки незалежної України.

5. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

ЗРАЗОК

Голова ПК _____

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

1. Політичне становище Гетьманщини після смерті Богдана Хмельницького. Гетьман І.Виговський його зовнішня і внутрішня політика. Гадяцька угода. Битва під Конотопом
2. Скасування кріпосного права в Російській імперії. Селянська реформа в Україні.
3. Вибори президента України 2004 року. «Помаранчева революція».

Голова ЕК _____

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

При оцінюванні навчальних досягнень з історії України враховується:

- рівень оволодіння історичними знаннями; знання хронологічних меж періодів, найважливіших історичних подій і процесів; визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- рівень умінь групування (класифікації) фактів за вказаною ознакою, розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями;
- рівень умінь використовувати теоретичні знання у практичній діяльності, уміння робити висновки та узагальнення; обґрунтування власного ставлення абітурієнта до історичної події, явища, діяча.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1	Абітурієнт називає одну-дві події, дати, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти.
	2	Абітурієнт називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії.
	3	Абітурієнт двома-трьома простими реченнями може розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття - з тисячоліттям; має загальне уявлення про історичну карту.
II. Середній	4	Абітурієнт репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті підручника, називаючи одну-дві основні дати; показуючи на карті історико-географічний об'єкт.
	5	Абітурієнт відтворює основний зміст навчальної теми, визначає окремі ознаки історичних понять, називає основні дати; показує на історичній карті основні місця подій.
	6	Абітурієнт самостійно, але неповно відтворює фактичний матеріал теми, дає стисло характеристику історичній постаті, установлює послідовність подій; у цілому правильно вживає історичні терміни; у відповідях допускає помилки.
III. Достатні	7	Абітурієнт послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ і процесів; «читає» історичні карти з

		допомогою їх легенди; використовує історичні документи як джерело знань.
	8	Абітурієнт володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми; дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти.
	9	Абітурієнт оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події в межах курсу, аналізує зміст історичної карти.
IV. Високий	10	Абітурієнт використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки; співставляє й систематизує дані історичних карт; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії.
	11	Абітурієнт володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії.
	12	Абітурієнт системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Власов В. С. Історія України: підручник для 8 класу ЗНЗ/ Власов В.С.-К.: Генеза, 2016.
2. Власов В. С. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. / Власов В. С., Кульчицький С. В.-К.: Літера ЛТД, 2018.
3. Власов В. С. Історія України (профільний рівень): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. / Власов В. С., Кульчицький С. В.-К.: Літера ЛТД, 2019.
4. Гісем О. В. Історія України: підручник для 7 класу ЗНЗ. / О. В. Гісем, О.О. Мартинюк.-Х.: «Ранок»,2020.
5. Гупан Н.М. Історія України: підручник для 7 класу ЗНЗ. Гупан Н.М., Смагін І.І., Пометун О.І. _К.: “Видавничий дім “Освіта”.-2016.
6. Кульчицький С. В. Історія України. Довідник для абітурієнтів та школярів. – К.: Літера. ЛТД, 2020.
7. Пометун О.І. Історія України: підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/О. І. Пометун, Н. М. Гупан.-К.: УОВЦ «Оріон», 2018.
8. Пометун О.І. Історія України: підручник для 11 кл. загальноосвітнього навчального закладу: рівень стандарту, академічний рівень. – К.: Освіта, 2011.
9. Сорочинська Н. М. Історія України: підручник для 9 класу ЗНЗ. /Сорочинська Н. М., Гісем О. О.-Т.: Навчальна книга – Богдан, 2017.
- 10.Струкевич О. К. Історія України: підручник для 9 класу ЗНЗ./ О. К. Струкевич.-К.: Грамота, 2017.
- 11.Турченко Ф.Г. Новітня історія України (1939 – початок ХХІ ст.): Підручник для 11 кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. – Вид.5-те, доопрац. й допов. – К.: Генеза, 2006.
- 12.Швидько Г. К. Історія України: підручник для 8 класу ЗНЗ. / Швидько Г. К., Чорнобай П. О.-К.: Генеза, 2016.